ETNOGENEZA ROMÂNEASCĂ
Dacia romană. Romanizare
- schiţa lecţiei -

Provincie romană de rang imperial, Dacia a cuprins următoarele regiuni de astăzi: Transilvania, Banat, Oltenia, vestul Munteniei. Era condusă de un guvernator imperial care purta titlul de *legatus augusti*, avea capitala la Ulpia Traiana Sarmizegetusa.

Provincia a fost reorganizată administrativ în timpul împăraţilor Hadrian şi Marcus Aurelius, fiind împărţită initial în *Dacia Superior* şi *Dacia Inferior*, ulterior în *Dacia Porolissensis*, *Dacia Apulensis* şi *Dacia Malvensis*.

Dacia romană, ca şi Dobrogea, a cunoscut un intens process de colonizare cu populaţii latinofobe venite din toate colţurile Imperiului Roman; a fost supusă unei urbanizări intense, specific romane, formându-se oraşe de tipul municipiilor şi coloniilor (de rang inferior).

Printre oraşele întemeiate în Dacia romană, s-au numărat Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Napoca (azi, Cluj-Napoca), Drobeta (azi, Drobeta Turnu-Severin), Apulum (azi, Alba-Iulia).

Provincia Dacia avea o viaţă economică înfloritoare, fiind integrate lumii romane.

Integrarea geto-dacilor în lumea romană s-a manifestat prin desfăşurarea unor activităţi ce corespundeau necesităţilor vremii, precum mineritul (exploatarea zăcămintelor de metale preţioase, a fierului şi a cuprului), agricultura (constituirea fermelor agricole de tip roman), meşteşugurile şi comerţul. Prin intermediul acestuia din urmă, provincial Dacia schimba produse cu regiuni diferite ale imperiului.

Principalii factori care au contribuit la romanizarea dacilor au fost:

- armata romană cantonată în provincial Dacia;
- veteranii;
- administraţia;
- justiţia romană;
- coloniştii latinofoni;
- limba latină;
- religia romană.

Dacii liberi reprezentau populaţia geto-dacă neinclusă în provincia romană Dacia. Relaţiile lor cu această provincie au fost complexe: pe de o parte, atacau deseori *limesul roman* (graniţa fortificată), pe de altă parte, au primit influenţe de civilizaţie romană, fiind supuşi, cu timpul, romanizării.

Retragerea armatei şi administraţiei romane din Dacia (271 d. Hr.) a marcat încetarea stăpânirii romane în provincie. Aceasta a fost decisă de împăratul roman Aurelian, confruntat cu imposibilitatea apărării provinciei în faţa atacurilor dacilor liberi şi ale goţilor germanici, în condiţiile crizei economice şi militare din imperiu. Populaţia autohtonă daco-romană a rămas, în continuare, la nordul Dunării.